

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofci Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Butoi Gheorghii XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX, sat. XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 12.10.2015 – 17.07.2017 (prima instanță);
2. 23.08.2017 – 13.03.2018 (instanța de apel);
3. 26.06.2018 – 11.12.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Șoldănești) din 17 iulie 2017, Butoi Gheorghii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe capătul de acuzare, aferent sustragerii pe ascuns din gospodăria cet. Bezdîga Svetlana a bunurilor în sumă totală de 750 lei, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa cu închisoarea a fost suspendată condiționat, cu stabilirea termenului de probă de 2 ani, dacă ultimul nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

A fost achitat Butoi Gheorghii, învinuit în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe capătul de acuzare, aferent sustragerii pe ascuns din gospodăria cet. Bezdîga Svetlana a bunurilor în sumă totală de 1130 lei, pe motiv că în acțiunile inculpatului nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Butoi Gheorghii se învinuiește de către organul de urmărire penală de comiterea furtului

de bunuri din gospodăria cet. Bezdîga Svetlana cu cauzarea de daune în proporții considerabile și anume că în perioada de timp 10.04.2015-20.04.2015, ora exactă nefiind posibil de stabilit, aflându-se în s. XXX, r-l XXXX, intenționat cu scop de profit și de a sustrage pe ascuns averea altor persoane, în repetate rânduri prin deteriorarea lacătelor de la ușile de la intrare, a pătruns în casa de locuit, ce aparține cet. Bezdîga Svetlana, amplasată în s. XXX, r-l XXX, de unde a sustras pe ascuns o oglindă în trei părți cu costul de 200 lei, un aragaz de masă la prețul de 300 lei, un cuptor electric la prețul de 350 lei, două ceaune mari cu volumul de 8l la prețul unuia de 125 lei, în total 250 lei, un lighean de metal cu volumul de 25l cu prețul de 200 lei, o cratiță din metal cu volumul de 6l cu prețul de 100 lei, un suport din metal pentru tăiat lemne la prețul de 100 lei, două topoare la prețul unuia de 50 lei în total 100 lei, un ciocan mare la prețul de 80 lei, un set de chei pentru autoturism la prețul de 150 lei, o cociorvă din metal la prețul de 50 lei, prin ce a cauzat părții vătămate un prejudiciu în proporții considerabile în sumă totală de 1880 lei.

Învinuirea adusă inculpatului Butoi Gheorghii și-a găsit confirmarea parțial și anume în partea sustragerii din gospodăria lui Bîzdîga Svetlana doar a cuptorului electric cu costul de 350 lei, aragazului cu costul de 300 lei și suportul din metal pentru tăiat lemne în sumă de 100 lei, în total suma de 750 lei.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către Procurorul în Procuratura r-l Șoldănești, Botnarenco Vasile, care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu rejudecarea cauzei și cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Butoi Gheorghii să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis și aplicarea art. 90 Cod penal, suspendarea executării pedepsei cu stabilirea termenului de probă pe termen de 2 ani.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că:

- instanța nu a ținut cont de pericolul social al infracțiunii comise, intenția inculpatului de comiterea infracțiunii, motivul acestuia, datele care se referă la persoana inculpatului precum și relațiile dintre el și partea-vătămată;

- au fost acumulate și prezentate suficiente probe, care au demonstrat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate;

- matorul Rabii Claudia și-a schimbat declarațiile date în cadrul cercetărilor judecătorești comunicând că nu a cunoscut că inculpatul a pus bunurile la ea în ogradă și că a presupus aceasta, însă declarațiile acesteia pot fi calificate critic din motiv că aceasta este vecină cu Butoi Gheorghii, a trecut mult timp de la comiterea infracțiunii aceasta putea fi influențată să-și schimbe declarațiile;

- în cadrul urmăririi penale, de către organul de urmărire penală nu s-a reușit să se stabilească soarta tuturor bunurilor sustrate, însă probele administrate pe cauză

corespund cerințelor stipulate de art. 93-101 Cod de procedură penală, fiind pertinente, concludente, utile, toate fiind în coroborare;

3. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, s-a respins ca nefondat apelul declarat, fiind menținută sentința primei instanțe.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că probatoriul administrat nu dovedește vinovăția inculpatului în sustragerea bunurilor: „...unei oglinzi în trei părți în sumă de 200 lei, a două ceaune mari cu volumul de 8l la prețul unuia de 125 lei, în total 250 lei, a unui lighean din metal cu volumul de 25l cu prețul de 200 lei, a unei cratițe de metal cu volumul de 6l cu prețul de 100 lei, a două topoare la prețul unuia de 50 lei în total suma de 100 lei, a unui ciocan mare la prețul de 80 lei, a unui set de chei pentru autoturism la prețul de 150 lei, a unei cociorve din metal la prețul de 50 lei în total bunuri în sumă de 1130 lei”.

Instanța de apel a specificat că probele prezentate în sprijinul învinuirii nu demonstrează vinovăția inculpatului la sustragerea pe ascuns din avutul părții-vătămate a bunurilor în valoare de 1130 lei, din care considerente, conform art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, s-a impus achitarea inculpatului pe episodul respectiv.

Totodată instanța de apel, a remarcat faptul că sentința contestată a fost emisă legal, fiind întemeiată și motivată, prima instanță dând pe deplin eficiența prevederilor art. 8 alin. (3), art. 101, art. 384 alin. (3) și (4), art. 390 alin. (1) pct. 3, art. 394 alin. (3), art. 396 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a conchis faptul că, considerentele relevante au fost motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, care au dus la soluția de achitare a inculpatului pe episodul de sustragere a bunurilor în sumă de 1130 lei.

Instanța de apel a constatat că sentința primei instanțe conține o motivare amplă și temeinică cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu, fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de apel a reținut faptul că nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, care au demonstrat cu prisosință soluția dată de prima instanță.

Referitor la criticile cu privire la aprecierea probelor, instanța de apel a specificat faptul că aceasta reprezintă opinia subiectivă a acuzatorului de stat, nefiind argumentată prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, care indică drept temei de recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- nu au fost respectate prevederile art. 414 Cod de procedură penală;
- s-a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare, instanța nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc vinovăția inculpatului;

- instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel;

- decizia instanței de apel nu este motivată plauzibil;

- la examinarea cauzei nu s-au respectat prevederile art. 101 și art. 394 alin.

(3) pct. 2) Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu a cercetat, nu a apreciat la justa valoare probele expuse în apel;

- greșit a reținut că fapta încriminată lui Butoi Gheorghii nu a fost confirmată prin probe, or toți martorii audiați au indicat că anume inculpatul a săvârșit infracțiunea;

- nu s-a ținut cont de personalitatea inculpatului, care anterior a mai săvârșit infracțiuni similare;

- la fel toți martorii audiați în cadrul urmăririi penale și cercetărilor judecătorești au indicat circumstanțe cunoscute de ei, inclusiv toți au indicat că le este cunoscut că Butoi Gheorghii a comis furtul, că acesta propunea spre vânzare bunurile sustrase;

- matorul Rabii Claudia și-a schimbat declarațiile date în cadrul cercetărilor judecătorești comunicând că nu a cunoscut că inculpatul a pus bunurile la ea în ogradă și că a presupus aceasta, însă declarațiile acesteia pot fi calificate critic din motiv că aceasta este vecină cu Butoi Gheorghii, a trecut mult timp de la comiterea infracțiunii aceasta putea fi influențată să-și schimbe declarațiile;

- probele scrise anexate la cauză confirmă vinovăția inculpatului Butoi Gheorghii, astfel în cadrul cercetării la fața locului, în gospodăria părții vătămate Bezdîga Svetlana, la locul comiterii infracțiunii, s-a stabilit că modul de pătrundere în casa de locuit și din gospodărie sunt identice prin deteriorarea lacătelor;

- la fel inculpatul Butoi Gheorghii pe perioada vizată nu avea loc de trai, de muncă și nu dispunea de careva venituri regulate, acesta anterior a mai comis furturi;

- instanța de apel a dat prioritate nefondată probelor apărării în detrimentul acuzării care demască acțiunile ilegale ale inculpatului;

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită și să dispună

rejudicarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Verificând legalitatea hotărârilor atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată în sensul invocat, sub aspectul că lipsesc motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Luând în considerare argumentele invocate în recurs, Colegiul penal lărgit reține că potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

La caz, se reține că o lege mai favorabilă aplicabilă inculpatului a intervenit la momentul intrării în vigoare a modificărilor din Codul contravențional.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit evidențiază faptul că inculpatul prin sentință a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186

alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe capătul de acuzare, aferent sustragerii pe ascuns a bunurilor din gospodăria cet. Bezdâga Svetlana în sumă totală de 750 lei, în perioada 10.04.2015-20.04.2015, dar fapta dată nu a fost constatată nici prin sentință și nici prin decizia instanței de apel.

Colegiul penal lărgit constată că potrivit dispoziției art. 18 Cod contravențional (în redacția Legii nr. 208 din 17.11.2016) se consideră proporții mici valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau valoarea pagubei pricinuite care, la momentul săvârșirii contravenției, nu depășește 20% din quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.

Este necesar de a menționa că prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 974 din 04.12.2014 s-a aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015, în mărime de 4500 lei. Respectiv, la momentul săvârșirii infracțiunii de furt de către Butoi Georghii, în perioada anterior menționată, 20% din quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2015 constituia suma de 900 lei, ceea ce la rândul său constituie proporții mici.

Prin urmare, având în vedere că valoarea bunurilor sustrase de către Butoi Gheorghii pentru care el este condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, de ambele instanțe inferioare este de 750 lei, ceea ce constituie proporții mici în sensul reglementărilor din Codul contravențional, urmau a fi aplicate prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, potrivit căroră legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că prima instanță, precum și instanța de apel, judecând cauza nu au constatat fapta și neîntemeiat au statuat asupra soluției de condamnare în privința lui Butoi Gheorghii de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fără a ține cont de circumstanțele de fapt și de drept enumerate supra, iar eroarea admisă de ambele instanțe inferioare nu poate fi corectată de instanța de recurs, motiv din care urmează a fi admis apelul declarat de procuror, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile

Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

6. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Butoi Gheorghii XXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **17 ianuarie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor